

שבת חוה"מ פסח - תשס"ד

בני תלמי

את הפסחים שלי אני נוהג לעשות בחברתה של הגדת הקיבוץ הארצי. השומרים - חלוצי השחרור הלאומי והחברתי של עמם ומולדתם - עשו להם הגדה משל עצמם וחיפשו להם דרך ל'הגדה' משל עצמם.

יש בה אביב ויש בה יציאת מצרים ויש בה משה רבנו ויש בה 'שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו' ויש בה 4 כוסות (למרות שכוס אחת - מסיבות שאינן ברורות די צרכן - שותים אחרי "חסל סידור פסח"). רק לאלוהים לא השאירו כל כך מקום. יודעי דבר מספרים שכאשר כתבו את ההגדה, העמידו שומרים בפתח בית הקיבוץ הארצי בתל אביב, ובכל פעם שאלוהים היה מנסה להכנס היו השומרים מסלקים אותו בגערה שייקח לו אוטובוס חזרה לבני ברק. רק שפעם אחת הם שרו את שירת הים ואת שיר המעלות בהתרגשות כה רבה, ולא שמו לב שאלוהים התפלח להם דרך החלון.

בערב ליל הסדר היה אב הסדר מתיישב על כיסאו מורם מכל העם (מורם לא בגלל שחרגו מתפיסת העולם שכולם שווים, אלא מפני ששמו לו קוביית עץ על הכסא כדי שכולם יוכלו להנות מזיו פניו שקרנו בערב הזה כמעט כמו פניו של סבא משה כשירד מן ההר), והוא היה פותח כך: "ובחודש הזה, חודש האביב, ב-14 בו זמן חרותנו, כי בעצם היום הזה יצאו צבאותיכם ממצרים – היום הייתם לעם".

נוהגים לומר שפסח הוא יום הולדת של עם ישראל.

אבל איך עושים יום הולדת למתושלח בן 3500 שנה? ומי זה בכלל עם ישראל? אתמול למשל ישב כל עם ישראל וראה איך מכבי תל אביב חוטפת את כל עשר המכות – אז מכבי תל אביב זה עם ישראל? יש שם כושים מאמריקה וסלובנים וליטאים ועוד כל מיני גויים שבימים אחרים היו אולי עומדים עלינו לכלותנו. אבל אתמול הם היו הכי עם ישראל בעולם, וגם כושי אחד מתוק, שעשה עליה, קלע סל בשניה האחרונה, שנאמר 'והקב"ה מצילנו מידם', וכולם אמרו שמכבי זה 'מי כמוך באלים יי' וגם אמרו שאלוהים הוא צהוב כמו הגופיות של האמריקאים במכבי. או שעם ישראל הם המתנחלים של פייגלין, שטוענים שרביץ היה אולי איזה בוגד קטן, אבל שרון הוא ממש מחבל במלכות שדי...;

עם ישראל זה הקבלנים שבונים את הגדר או השמאלנים שרוצים לחרב אותה; אולי הם חיילי צבא הגנה שאמא שלהם לא יהודיה והם מתים מחוץ לגדר, או החרדים שמתים באהלה של תורה; המנפנים שמחפשים להם עץ לאכול תחתיו בשר לבן בפיתה, או שומרי אמוני

ישראל שמחפשים להם עץ לתלות עליו תורת אמת כשרה ;
 עם ישראל הם אלה ששרים את התקווה וחושבים שעוד יש או אלה ששרים אותה
 וחושבים שכבר אין ;
 אלה שבכל פעם שאנחנו נוסעים בדרך צרה ופתלתלה הם נוסעים באמצע הדרך ולא
 נותנים לעקוף אותם משמאל. או אלה שנוסעים תמיד בנתיב השמאלי ומכריחים
 לעקוף אותם מימין ;
 אלה שעוקרים זיתים, או אלה ששרים 'אל נא תעקור נטוע' ;
 אלה שחיים על יגע כפיהם, או אלה שעל יגע של אחרים ; אלה שמכתתים חרבותם
 לאתים, או אלה שחיים על חרבם ;
 אלה שמשלמים קנסות על מהירות מופרזת, או אלה שעוד לא תפסו אותם ;
 אלה ששרים את שיר המעלות וחושבים שזה בעליה, או אלה ששרים אותו וחושבים
 שהן יורדות ;
 אלה שחושבים שפסח הוא זמן חירותנו, או אלה אלו שנזכרות באמותיהן שהיו
 שפחות במצרים ;
 אלה שצריכים את ישראל כדי להיות ציונים, או אלה שצריכים אותה כדי לחיות
 בה ;
 עם ישראל הם אלה ששומעים בדרך את גלגל"ץ, אלה ששומעים רשת א', או אלה
 שרק מסתכלים כמה יפה האביב בחוץ וחושבים להם למה הדברים הטובים שלנו כל
 כך קצרים ;

ואז היה אב הסדר הטוב מוזג כוס רביעית ואומר :

”שָׂאֵי סְבִיב עֵינֶיךָ וּרְאֵי פְלִים נִקְבְּצוּ כְּאוֹ לֶךְ פְּנִיךָ מִרְחוֹק יִבְאוּ וּכְנִתֶיךָ עַל צַד

תִּאֲמַנָּה. אִז תִּרְאֵי וְנִהְרַתְּ וּפְחַד וְרִחַב לְכַבֵּךְ...” (ישעיה ס, 4-5).

ובשקט בשקט, בקול שרק ההיסטוריה היהודית הייתה יכולה לשמוע,

היה לוחש : אמן כן יהי רצון.